

ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงวิธีการบัญชีสัญญาเช่าดำเนินงานเป็นสัญญาเช่าการเงินที่มีต่อ
อัตราส่วนทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สมฤทัย ต่อรุ่งเรืองกิจ

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบัญชี

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤษภาคม 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ สมฤทัย ต่อรุ่งเรืองกิจ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาบัญชี ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์

.....
(ดร.สมศักดิ์ ประถมศรีเหม)

คณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์

.....ประธาน
(ดร.สมศักดิ์ ประถมศรีเหม)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุชาติ เหล่าปรีดา)

.....กรรมการ
(ดร.ศัลป์ชัย ปวีณพงษ์พัฒน์)

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....
.....คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จรัส ฉกรรจ์แดง)

วันที่ 13 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2556

ประกาศคุณูปการ

งานนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ดร.สมศักดิ์ ประถมศรีเมฆ ที่ปรึกษา
งานนิพนธ์ ตลอดจนคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ทุกท่าน ที่ให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง
ตลอดจนข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและความเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา จึงขอกราบ
ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่สมถกษณ์ ต่อรุ่งเรืองกิจ ที่ให้ทุนการศึกษา
ให้ความรักความห่วงใยและเป็นกำลังใจมาโดยตลอด พร้อมทั้งพี่ชายที่ให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี
ซึ่งเป็นขวัญกำลังใจแก่ผู้วิจัย ยังมีคณาจารย์ทุกท่านที่ช่วยประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ตลอดจนพี่ ๆ
และเพื่อน ๆ ทุกคน รวมถึงทุกท่านที่ไม่ได้กล่าวถึงในที่นี้ ทำให้งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

สมฤทัย ต่อรุ่งเรืองกิจ

48920768: สาขาวิชา: การบัญชี; บช. ม. (บัญชีมหาบัณฑิต)

คำสำคัญ: สัญญาเช่าดำเนินงาน/ สัญญาเช่าการเงิน/ อัตราส่วนทางการเงิน/ บริษัทจดทะเบียน/
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สมฤทัย ค่อรุ่งเรืองกิจ: ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงวิธีการบัญชีสัญญาเช่าดำเนินงานเป็นสัญญาเช่าการเงินที่มีต่ออัตราส่วนทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (THE IMPACT OF CHANGING LEASE ACCOUNTING FROM THE OPERATING LEASE METHOD TO THE FINANCIAL LEASE METHOD ON SOME FINANCIAL RATIOS OF LISTED COMPANIES IN THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND) อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์: สมศักดิ์ ประถมศรีเมฆ, บช.ด., 58 หน้า, ปี พ.ศ. 2550.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงวิธีการบัญชีสัญญาเช่าดำเนินงานเป็นสัญญาเช่าการเงินที่มีต่ออัตราส่วนทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่นอกเหนือจากกิจการกลุ่มสถาบันการเงินและกลุ่มบริษัทที่อยู่ระหว่างฟื้นฟูการดำเนินงาน โดยช่วงเวลาที่นำมาศึกษาอยู่ในปี พ.ศ. 2548 จำนวน 59 บริษัท ซึ่งเทคนิคทางสถิติที่ใช้ศึกษาประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 ประชากร ค่าสถิติที่ใช้คือ Pair Sample t Test เพื่อใช้พิจารณาระดับนัยสำคัญ (p-value) ของความแตกต่างในอัตราส่วนทางการเงินก่อนและหลังการปรับปรุง ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผลการศึกษาพบว่า การเปลี่ยนแปลงวิธีการบัญชีสัญญาเช่าดำเนินงานเป็นสัญญาเช่าการเงินส่งผลต่ออัตรากำไรจากการดำเนินงาน (Profit Margin) และอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity) สูงขึ้น แต่ในทางกลับกันอัตราผลตอบแทนจากทุนที่ใช้ (Return on Capital Employed) กลับต่ำลง ทั้งนี้เป็นผลมาจากการรับรู้รายการนอกงบดุล ซึ่งผู้ใช้งบการเงินและนักลงทุนควรระมัดระวังในการพิจารณาอัตราส่วนทางการเงินเหล่านี้ เพื่อใช้ในการตัดสินใจทางเศรษฐกิจในอนาคต อย่างไรก็ตามจากการวิจัยพบว่าขนาดของผลกระทบยังคงมีไม่มากนัก ซึ่งอาจไม่ส่งต่อสาระสำคัญในการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน

48920768: MAJOR: ACCOUNTING; M.ACC. (ACCOUNTING)

KEYWORD: OPERATING LEASE/ FINANCIAL LEASE/ FINANCIAL RATIO

SOMRUTHAI TORUNGRUANGKIT: THE IMPACT OF CHANGING LEASE ACCOUNTING FROM THE OPERATING LEASE METHOD TO THE FINANCIAL LEASE METHOD ON SOME FINANCIAL RATIOS OF LISTED COMPANIES IN THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND) THESIS ADVISORS: SOMSAK PRATOMSRIMEK, Ph. D., 58 P. 2007.

This research aims to investigate the impact of changing lease accounting from the operating lease method to the financial lease method on financial ratios of the listed companies in the Stock Exchange of Thailand, except Banking, Finance and Securities, Insurance, and Rehabilitation Companies, by using the financial statement of the fiscal period of 2005. The statistical techniques employed for this research comprised of the Descriptive statistic and the T-Test for independent sample of 2 populations in which Pair Sample T-Test is used to consider P-Value of financial ratios before and after adjustment at 0.05 significant level.

The findings show the Profit Margin and the Return on Equity increase, the Return on Capital Employed decrease which are resulted from Off-Balance sheet transactions. Therefore, users and investors should pay more attention in considering these financial ratios in order to make economic decision in the future. However, the impact of changing lease accounting is not much different which may not affect the decision change of users and investors.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐานของการวิจัย	3
กรอบแนวความคิดในการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดและทฤษฎี	8
แนวคิดสัญญาเช่าระยะยาว	8
แนวคิดสัญญาเช่าการเงิน	9
แนวคิดสัญญาเช่าดำเนินงาน	11
แนวคิดรายการนอกงบดุล	13
สรุปผลการวิจัยในอดีต	15
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	19
ลักษณะประชากร	19
การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง	20
การเก็บรวบรวมข้อมูล	21
ตัวแปรและการวัดค่า	22
การวัดค่า	22

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	26
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	27
4 ผลการวิจัย.....	28
สถิติเชิงพรรณนา.....	28
การทดสอบสมมติฐาน	49
5 อภิปรายและสรุปผล.....	52
สรุปผลการวิจัย.....	52
ข้อจำกัดในการศึกษา.....	53
ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป	54
บรรณานุกรม.....	55
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	58

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา.....	21
2 การเลือกตัวอย่างของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.....	21
3 การเปลี่ยนแปลงอัตราส่วนทางการเงินจากวิธีการบัญชีสัญญาเช่าดำเนินงานเป็นสัญญาเช่าการเงิน	23
4 การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาจากข้อมูลรวมทุกอุตสาหกรรม.....	29
5 การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาจากข้อมูลแยกตามรายอุตสาหกรรม	34
6 การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาจากข้อมูลแยกตามช่วงระยะเวลาของสัญญา (ช่วงปีแรก)	45
7 การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาจากข้อมูลแยกตามช่วงระยะเวลาของสัญญา (ช่วงปีหลัง)	47
8 แสดงผลทดสอบสมมติฐานของการเปลี่ยนแปลงวิธีการบัญชีสัญญาเช่าดำเนินงานเป็นสัญญาเช่าการเงิน	50
9 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	51

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2 กราฟแสดงค่าใช้จ่ายเปรียบเทียบระหว่างสัญญาเช่าดำเนินงานกับสัญญาเช่าการเงิน.....	17
3 กราฟแสดงกำไรสุทธิเปรียบเทียบระหว่างสัญญาเช่าดำเนินงานกับสัญญาเช่าการเงิน	17
4 กราฟแสดงรายการนอกงบดุลเปรียบเทียบระหว่างสินทรัพย์และหนี้สินจากสัญญาเช่าการเงิน	18